

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A kongrua-ügy rendezése

Hozzánk intézett panaszlevelével alapján adott hirt legelőször Székely Ferenc volt ideiglenes kultuszminiszternek azon rendeletéről, mely az adóhivataloknál megszüntette a latin és görög szertartású lelkészek kongruáját és kongrua-kiegészítését.

Erős hangú felszólalásokat kaptunk e rendelet ellen, de mi e felszólalásokból csak a tényt és az ennek alapjául szolgáló rendeletet közöltük s nyomban kifejeztük azon véleményünket, hogy itt valami tévedésnek kell lenni s követeltük és vártuk amagyarazatot.

A magyarázat megjött s így szól:

A kormány könyomatosa a „Pol. Ért.” jelenti: A napilapok ama hírével szemben, hogy a kultuszminiszterium a kongruát számos lelkésztől elvonta, illetékes helyről kijelentik: *Elvonásról nincs szó*, hanem csupán arról, hogy azon illetmények, amelyek eddig a vallásalapból havi, vagy negyedévi részletekben az adóhivatalok útján folyósítottak, *ezentul félévi részletekben, az illetékes egyházi hatóságok útján* fognak kiadatni. Ezen átutalás *szükségszerű folyamánya* az

1909: XIII. t.-c.-nek. A törvény a vallásalap hozzájárulásait határozott összegben állapította meg, amely a kongruapénztárba fizetendő. Miután a kongruapénztár viselője ezentul az összes kongruatehernek, a *vallásalap járuléka nem utalványozható külön*, hanem a kongruapénztár egész járulékaival *együttesen* és azonos módon. Egyébként a miniszteri intézkedést előzetesen a *kongruatanács*, melyben a főpapság és az összes többi érdekelt tényezők képviselve vannak, *letárgyalta* és ahhoz egyhangulag hozzájárult.

Ez a magyarázat teljesen megnyugtató és kielégítő. Nem rosszakaratból származik tehát az az intézkedés, nem is tévedésből, hanem *szükségszerű* folyamánya a tavalyi kongrua-kiegészítésről szóló törvénynek. Ezt még Apponyi készítette elő és a kongrua-tanács egyhangulag elfogadta.

Tehát törvényes és helyes a dolog. De némi mulasztás mégis történt és ez okozta a zavart és a felesleges izgatottságot. Tudniillik, ha a kongrua-tanács el is fogadta ezt a szükséges változtatást, de nem közölték ezt a püspöki karral s így ez sem közölhetette az egyes érdekelt

lelkészekkel. Ezek a szerény dotációval bíró emberek erről az intézkedésről mit sem tudva, az első évnegyed végén számítottak arra az 50—100 koronára, a melyért már megszolgáltak s a melyre ugyancsak rá vannak szorulva. Még így is elég kellemetlenséget okoz nekik az a körülmény, hogy most a félév végéig kell várniok az ő angáriájukra. De ha előre tudják, akkor a szerint oszthatják be háztartási szükségleteik beszerzését és kifizetését. Ezen különben, ha az egyházmegyei hatóságok megkapják a kongrua pénztárból az esedékes összeget, lehet majd segíteni, vissza lehet állítani az eddig negyedéves terminusokat.

A legnagyobb baj az volt, amit a rendelet hírének nyomán támadt izgatottság okozott. Erre pedig nem volt semmi szükség. Van ugyanis elég, ami izgatja a lelkeket. No de most már legalább egygyel kevesebb van.

Kristóffy nem lép fel. Néhány lap azt írja, hogy *Kristóffy József* föllép Aradon képviselőnek *Tisza Istvánnal* szemben.

Kristóffy József e hírre vonatkozólag a következőképpen nyilatkozott:
 — Az a hír, mintha én képviselőnek lép-

Uri ruhát csak elismert jó szabónál,

Dragánnál

Nagy Sándor-utca csináltasson.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Természet bölcselet és világnézet.

— Dr. Hadzsiga Bazil könyve.* —

Tele van a modern ember lelke világa kérdőjelekkel is, meggyőződésnek látszó komolyszerű feleletek tömegével is, tele van az ember méltóságról és kultúra egyoldalú értékelése nyomán fakadó göggyel, melyet önmagával szemben alkalmazzott eny e mérték szerint ambiciónak szeret nevezni. Amennyi dilettáns, mind beléköstölt a természettudományok vegykönyvéjébe s gomba módra teremnek az elméletek. A „természettudományi” alapon álló elméletek az emberiség boldogítására. Heckeltől sovát tanult a természettudományos emberiség. Legelsőben is az, hogy egyszerűen

pozitív tényeknek óhajt feltüntetni olyasmir, aminek pozitív tény voltáról meggyőződve s ha sincsen s mégis minden vallásos, ésszerű dogmatizmusnál dogmatikusabban általános hitelt és hitet követel teóriái számára, melyeket egykét jól átaludt északa után másképp fogna formulázni. Növeli a diszgonancia nagyságát az, hogy kiadott jelszavak után indulva elvették az egyetlen argumentálónak, a metafizikának az emberi természet legmélyéről fakadó bizonyító értékét, nem azért, mintha elméleteik nem a metafizika régióiban mozognának, hanem azért, mert csak az olyan metafizikának van salvus conductusa, mely nem az emberi ég szivéből kiithatatlan istenszeret-tből s a belőle fakadó alázatos lelkületből, hanem a kultúra egyoldalú értékelésének származékeként fel lépő abszolút önértéktől, magyarán göggyből eredezik. Metafizika lesz, amíg ember lesz, míg józan ésszerint a gondolkodás nem lesz azonosítható az izzadással, gondolat az izzadmánnyal, művészet a lassu égés termékeivel. S aki a metafizikának az ember szivéből és lelkéből való szerves kisarjadását, szükségszerű kivirág

zását tagadja, az akkor, amikor tagad, minden- esetre metafizikai alapon tagad.

Nálunk magyaroknál sokkal megfontolásra méltóbb a filozófia fejlődésének ez a drámai, sőt tragikus szakasza, mint egyebütt. A kultúra védőbástyái voltak hosszú időközön keresztül s bár emelt lélekkel és mohó kíváncsisággal szivtunk magunkba minden bódító illatot, amelyet idegenben nagy szorgalommal ápolt, sokszor véres verejtékkel öntözött virágok feleink is árasztottak, szervezetünk nem erősödött meg annyira, hogy a bódító illat sokban le ne vegyen a lábunkról. Temérdek nemzeti hibánk, közöttük egy kis hiúság, bámultatásra való intenzív vágyakodás, az a szinte közhelyé koptatott frázisa népünk nem ismerőnek, amely szerint nemzeti temperamentumunk a bölcselemre nem volna hajlandó, veretik a mellünket és kiállítanak a fórumra, hogy lám mi is tagjai vagyunk az európai kultúrnemzeteknek, mert hajlandók vagyunk elfogadni mindent, amit a bölcselet terén a természettudományosnak látszó dogmatizmus a nagy Nyugaton termelt. Így történt,

KOBRÁK

cipő - különlegességek
Fuchs Miklósnál,

Nagyvárad, Szent László-tér 1.

Telefon: 847. szám.

nék föl Aradon, egyáltalában nem felel meg a valóságnak. Igaz csak annyi, hogy egy nagy aradi küldöttség járt nálam, hogy menjek le Aradra és vegyek részt az ott tartandó általános választói jogi népgyűlésen és hogy szóljaljak föl ezen a mitingen. Ha lemezek Aradra, hát csak azért megyek, hogy ezen a gyűlésen részt vegyek, de arra, hogy föllépjek képviselőnek, nem is gondolok. Ez az igazság.

Az ország mindenestre örömmel és megnyugvással fogadja Kristóffy József nyilatkozatát.

A Kereskedelmi Csarnok Hoványi Gézáért. Holnap, vasárnap délután 4 órakor fogja a nagyvárad munkapárt dr. Hoványi Gézát képviselőjelöltjéül kikiáltani. Ebből az alkalomból a Kereskedelmi Csarnok elnöksége felhívást bocsájtott ki tagjaihoz, felszólítva őket, hogy a Csarnok helyiségében megtartandó pártgyűlésen politikai pártállásra való tekintet nélkül jelenjenek meg. Hangsúlyozza a felhívás, hogy a Csarnok kívánsága volt, hogy nagyvárad városát kereskedő vagy iparos képviselje s mivel Hoványi Géza a Kereskedelmi csarnoknak másodelőke, kívánatos, hogy az összes tagok támogassák.

Keresztény függetlenségi 48-as párt. A főváros I-ső kerületében új párt alakult. Keresztény függetlenségi és 48 párt. Az új párt jelszava: Keresztény független Magyarország. A szöveget ekként végződik:

Polgártársak!

Miután elsősorban is magyarnak születünk, magyar programot vallunk; kibontottuk a függetlenségi 48-as párt zászlaját. Elhagyjuk a szociális jelzést, mert ma már minden párt ennek leple alatt — akar tért hódítani, nem célnak tekintti, hanem eszköznék.

hogy nálunk nem vették észre, helyesebben, nem akarták észrevenni, hogy a nagy nyugati filozófia mintha átlátta volna válságának komoly voltát. Nem vették észre, hogy Nietzsche dekadens és sok művészi részletet lehellő diszharmoniai nem érthető csak az embernek azon kiürhatalan mély érzéséből, amelynél fogva éhez és szomjuhozza az igazságot. Nem akarták észrevenni, hogy éppen a filozofálás sokkal több a székszisziáné, amely az igazság kutatásában kifáradt kicsinyes, kislelkű, áldozatokra képtelen ember hangulata szokott lenni a Pontius Pilátusoké. Nem akarták észrevenni, hogy ez a filozofálás szinte az őrjöngésig velőitázó sikoltás az ég-föld között gyámul és remény nélkül vergődő emberi örök vágyaknak s hogy ép ez lett hatalmas apológiájává azoknak a sokat ócsárolt »rosszadás« tegyvereknek, melyek segítségével a filozófia nagyot lendült a metafizika s az Isten felé. Nem vették észre, vagy nem akarták észrevenni, hogy éppen a kulturnemzetek kiáltó hangossággal vették észre azt az erkölcsi tartalmatlanságot, amelyet iskoláink minden kulturális nívó mellett is feltűntetnek s hogy éppen a legtehetségesebb és legjózanabb kulturnemzetek eszlekedeteikkel nagyon is kezdenek egvéteni abban, hogy a kultúra magában véve nem öncél, nem érték, mert az emberért vem és csak akkora az értéke, amekkorával jobba, nemesebbé, erkölcsösebbé teszi hordozóját, az

Krisztus urunk volt a világ legelső szocialistája és pedig keresztény szocialistája, — nem hirdette tanaiban, csak tetteivel szentesítette. Azonban megszenteljük a szeretet jelével és keresztény függetlenségi 48-as pártunk valljuk magunkat.

Sajnos, hogy e hazában, amely sok századon át védőbástyája volt a kereszténységnek, fel kell tüntetnie azt, hogy keresztény, de nem a mi bünnünk, hanem a múlté.

Vessünk fátyolt a múltra, bocsánat a tévelygőknek, hozsánna az új küzdőknek. Éljen a keresztény függetlenségi 48-as párt!

Debrecen üdvözlő távirata. Igen érdekes, hogy Debrecen város tanácsa tegnap üdvözlő táviratot küldött Hédervárynak és a legnagyobb megbotrányozásának ad kifejezést a botrány felett. A dolognak érdekességét az kölcsönöz, hogy Debrecen képviselői mindnyájan Justh-pártiak.

Hatvanhárom gyermek tűzhalála.

Ökörítón nagy takarítás van. Amit meghagyott a tűz a katasztrófa színhelyéből azt főispáni rendeletre tökéletesen el akarják tüntetni a föld színéről, Valahol már vésik, csiszolják is az emlékoszlopot s néhány hét múlva égnék meredő emlék fogja jelezni azt a borzalmas pusztulást, amit háromszázember hozátartozói évekig fognak siratni. A katasztrófaért senki sem felelős, a bűnösök megégtek s ezzel a szomorú eset aktái le is zárulnának, mert s történelemért alig vonható valaki felelősségre, még a hatóságok sem, melyek nem mulasztottak el semmit, a kellő intézkedéseket fogantatosították. Így számol be a hivatalos jelentés a hatósági ténykedésről.

A jelentések mindenestre elfogadandók, azonban szinte önkénytelenül merült fel a kérdés, hogy miket tartanak a hatóságok kellő

intézkedéseknek? Ezek között az intézkedések között ott kellett hogy szerepeljen a vallás- és közoktatásügyi miniszter egyik rendeletének fogantatosítása is.

Ez a rendelet pedig határozattan kimondja hogy iskola köteles gyermekek semmitéle nyilvános mulatságon korcsmákban vagy más olyan helyeken a hol erkölcsi életük legkevésbé is veszélyeztetve van meg nem jelenhetnek.

E rendeletnek fogantatása s megtartásának ellenőrzése szintén a hatóság jogkörébe vág a hatóság pedig meg tartott minden törvényes rendelkezést, honnan van mégis, hogy a borzalmas katasztrófa áldozatai között 1 egy éves, 1 két, 1 négy, 1 hat, 3 hét, 1 négy, 5 kilenc, 8 tíz, 7 tizenegy, 9 tizenkét, 13 tizenhárom és 8 tizennégy éves gyermek szerepelt.

Mit kerestek ezek a még csak nem is serdült gyermek egy esetleg reggelig tartó mulatságban ahol ha ugyan korcsmai jelenetek nem is lettek volna, de az alkohol élvezetétől már csak egyes csoportok szeszélye folytán sem menekülhettek volna.

Kérdezzük, miért engedték be a rend fenntartására kiküldött közegek ezeket a gyermekeket, akiknek odahaza kellett volna maradniok. Ezeknek csak nem rendeztek ott külön kolonokat?

Ez bizony mulasztás, melyért nemcsak a tudatlan szülők vonhatók felelősségre, de a hatósági közegek is.

Nem voltunk a katasztrófánál jelen, de bátran merjük állítani, hogy a pusztulás arányait az ott levő gyermekhad növelte, nemcsak azzal, hogy életük elvesztésével a statisztika kimutatását bővítették, hanem azzal is, hogy gyenge gyermek testükkel megakadályozták a felnőttek menekülését. Képzelnék el 63 gyer-

embert. Száz formába öntheti ezt az igazságot az okoskodás, mégis csak az a régi igazság marad, amelyet Krisztus Jézus filozófiája mindenki számára így mond el: Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkének pedig kárát vallja.

Nincs igaza Horaciusnak, hogy a közepszerűség egybeült megjár, csak a költészetben tűrhetele. Nem jár meg a közepszerűség a tudományban, különösen nem a természettudományban. Ha valaki beléköstül ebbe és megmarad dilettánsnak a maga dolgozójában, maga alkot magának saját ura maga bámultában »modern« világnézetet, ám tegye. Nem jól teszi, de elvégre maga viszi a bőrét a vásárra. De hogy ilyen félig-meddig megalapozott, rendszeren egy-két irányzatos könyv elolvasása után, ellenséges vagy ellenlábás érzülettel, merő fantáziával alkotott természettudományok világnézetek, sznggesztívóval, a guay és góg minden velejárójával felruházva mint esőpennett igazság kerüljenek ahhoz nem értő, naiv emberek szívébe, lelkébe, ez az embernek az igazságtól s embertársainak jól feifogott érdekeitől való olyan rugaszkodása, hogy minden a dologhoz értő joggal állithatja ez eljárás elé a meggyőződéses igazság vetőjét. Krisztus Jézus, akinek filozófiájában mindenre megtaláljuk a harmonikus feleletet, ezt mondja velük: Ex eructibus eorum cognosce is eos (Milyen mélységes, milyen reális ez a pszichologia! Krisztus

Jézusnak filozófiája, vagyis emberi természet értékelése szerint a sok szóbeszéddel, hipotézissel az avatatlanok előtt megzavart igazság rendszere fölismerszik abból, gsaxoi, békeséget, harmoniát és boldogságot harnatozik.

Sükség volt ezt az egy-két elnagyolt gondolatot papírra vetni, hogy Hadzsega Bazil könyvének értéke az elkoptatott dicserő kifejezések mellőzéseivel jobban kidomborodjék. Temérdek kincset lel benne a hozzáértő jóakaratu olvasó. Tájékozást, ha röviden is mindazon kérdésekről, melyek a természettudományok óriás birodalmában fölléptek e részben ma is uralkodnak, tehát nagyszerű képet arról, mit tud az ember.

Ez az egyik. Da világos tájékozást arról is, hogy mit nem tud és mégis mit akar az ember. Ez a másik. Az első kép szemléleténél jaleső önérték föli el a szívünket, az 3 etenig emelkedő és göggé nem fajuló emberméltóságnak tényekből megösmert tudata. A másik kép nem ilyen egységes: vannak elmék, akik Madáchunk szerint »fittyet hánynak« az égnék és tragikus harcba szálatnák az egyént magamagával s vannak, akik a becsültes tudás alapján álva nyíltan kimondják, hogy a tudomány eddig van, nincs tovább. ezuan az észszerű, vagyis tudományos argumntumokon saikalló hit világa következik. Itt az ignoramus et ignorabimus bátoratlan jelszavánál nem

ÉRTESSÍTÉS!

áruinkat, ugymint: **blousok pongyolák, aljak, kabátok, kosztümök,**

gyermek ruhák

s egyéb cikkekkel e hó végéig minden elfogadható árban árusítjuk.

Tiszántúllal

WÉBER TESTVÉREK

Nagyvárad. Bémer-tér.

Az árusítás naponta reggel 8 órától este 7 óráig tart, a berendezésnek egy része, valamint egy hármás pénzszekrény eladó.

mekeket, mily nagy tömeg az egy zárt helyiségben és mily óriási akadály az beékelve egy életéért menekülni akaró felnőttek embertömegében.

Merjük állítani, hogy a katasztrófa áldozatainak nagy számát a gyermekek jelenléte idézte elő. Nem akarjuk mi ezt a hatóságok szeméretvenni, csupán csak figyelmeztetésül a jövőben való alkalmazkodás végett nagyon ajánlatos lesz, ha megtartatják a miniszteri rendeleteket is és a gyermekeket nem engedik be az éfélé mulatságokba. Valamint jó lesz figyelni arra is, hogy normanapon ne adjanak engedélyt korcsmai mulatságokra.

-II.

Miskolczi Árpád halála.

Összeégett az ágyban.

Tragikus módon lelta halálát tegnap délután a vármegye egyik volt tisztviselője Miskolczi Árpád nyugalmazott főszámvéve.

A halálesetről tudósításunk a következő:

Miskolczi Árpád nyugalmába vonulása óta, mint agglégény kicsi hónapos szobában lakott az Apolló utcán. Nem okozott sok bajt házigazdájának. Lakbérét mindig pontosan fizette s napközben keveset tartózkodott otthon. Kedvenc helye volt a Széchenyi vendéglő, ahol állandóan fel lehetett őt találni. A megyegyűléseken mindig szorgalmasan megjelent, de a közügyekhez nem igen szólott hozzá, inkább csak azért ment fel, hogy régi jó barátaival elbeszélgessen. Magára nagyon keveset adott az öreg ur. Fizikumja igen erős volt s ugylátszik ebben elbizakodva azt nagyon sokszor túl is becsülte, minek következtében a múlt évben súlyos betegséget, szélhűdést kapott, melyből csak hosszas kezelés után gyó-

gyult fel valamennyire. Betegsége után tovább folytatta abban hagyott agglégény korcsmai életmódját.

Tegnapelőtt este rendes szokása szerint a Széchenyi-be ment el az öreg ur, ahol 8 óráig időzött, amikor hazament. Odahaza mielőtt lefeküdt volna egy pipa dohányra akart gyújtani. Ruhástól feküdt le az ágyra s ott akarta meggyújtani a pipáját. Eközben azonban annyira elfogta az álom, hogy szinte gépiesen gyújtotta meg a gyufát, melyet azonban már nem tudott a hamutartóba dobni s így az az ágyneműek közé esett.

Az öreg elaludt s nem vette észre, hogy a gyufa lángra lobbantotta az ágyneműt, melyől tüzet fogott ruhája is. Az égő ruhadarabok fojtó füstje az egész lakást betöltötte, mire figyelmes lett a házigazda, aki nyomban feltörte a szoba ajtaját s az égő ágyról le vette Miskolczi Árpádot, aki már súlyos égési sebeket szenvedett s eszméletlenül feküdt. Értésítették a mentőket, akik beszállították az összeégett öreg urat a biharmegyei köz-kórházba, ahol azonban nem nyerte vissza eszméletét s tegnap délután 3 órakor meghalt. A halál közvetlen oka szívshűdés volt, melyet az elsőfoku égés idézett elő.

Az elhunyt öreg ur rokona volt Miskolczi Ferenc dr. főispánnak, akit nyomban értesítettek a tragikus halálesetről. A temetés holnap nélelőtt lesz a biharmegyei köz-kórházról.

Az ököritői katasztrófa.

Lassanként kevesebb és kevesebb helyen foglalkozik a sajtó azzal a borzalmas katasztrófával, mely a külföldet is bejárta s oly nagy részvétet keltett. Az újabb híradások mind apró részletek, melyek az esemény utáni

dolgokról számolnak be. És ilyen apró dolgok tömegestől vannak minden áldozatról.

A katasztrófa után az ököritői állapotokról a következőket adjuk.

Az ököritői régi temető annyira megtelt, hogy új temetőt kellett nyitni. A községben több ház teljesen gazdátlanul, üresen áll. Az istállóba bekötött állatok több nap óta nem ettek semmit. Bőgésük kísértetiesen hangzik végig a csöndes falun.

Igen nagy anomália, hogy mindössze csak két orvos van a faluban, holott a sebesültek száma nagy. Ez a két orvos nem győzi a munkát.

Pénzsegélyre itt nincsen szükség, mert a lakosság jómódu. A befolyt pénzekből egy emlékoszlopot akarnak fölláttatni a katasztrófa színhelyén. (Ezért ugyan kár országos akciót indítani.)

Sokat beszélnek arról, hogy az áldozatoknak milyen sokat kellett szenvedniök, — míg kinjaiktól megszabadította őket a halál.

Orvosok vélekedése szerint, nem valószínű, hogy sokat szenvedtek. Ilyen égő házakban ugyanis rendkívül nagymennyiségű szénoxid keletkezik, amely szempillantás alatt megfojtja az embert.

A párisi bazár-katasztrófánál megállapították, hogy egy szobában mintha meglepte volna az ottlévő embereket a halál, olyan pozícióban találták a holttesteket.

Igen nagy hőség is fejlődik ki az ilyen helyen. Néha 200 fok meleg is keletkezik. Természetesen, ilyen atmoszférában nem kinlódik soká az ember, mert rögtön meghal.

A király az ököritői katasztrófa alkalmából szerencsétlenül jártak hozzátartozói részére 30000 koronát adományozott a magánpénztárából.

Luitpold bajor régensherceg az ököritői katasztrófa alkalmából a következő táviratot intézte a királyhoz:

Mélyen megrendülve az ököritői szerencsétlenségtől, fogadd szívvel jövő, őszinte részvétem kifejezését. Luitpold.

Az ököritői szerencsétlenség alkalmából Rex bécsi szász követ a miniszterelnökhöz a következő táviratot intézte:

Excellenciádnak az ököritői nagy tűzkatasztrófa alkalmából a szász királyi államkormány nevében legmelegebb részvételem tejezem ki Rex. követ.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kör zárúnnepélye a püspöki palotában.

* **Kossuth Ferenc beteg.** Kossuth Ferenc régi gyomor-bajával kénytelen ágyban maradni. Kossuth betegsége miatt a tervezett körut egyelőre elmarad.

* **Bernáth Géza nyugalomban.** Bernáth Géza, a Curia másodelnöke egészségügyi

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA
női kalap különlegességi üzlete
NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.
TELEFON 130. — TELEFON 130.

állunk meg, letesszük a földiek vértzetét s magunkba szállva, elmélyedve, új világokat elítélünk társ új érzülettel megvizsgáljuk minmagunk legbenső mivoltát, az asima Christinát s elmegyünk harmoniai s bölcsességet tanulni Krisztus Jézushoz, a bölcsesség forrásához. Nem hódolunk meg azoknak, akik a hit és tudomány össze nem tartozandóságát nagyszerű felszínességgel csak azért hirdetik, hogy tudományuk nevében áldozatot nem követező bíret aikossanak maguknak és burkoltan, nyíltan üszenek egyet az áldozatos vallásosságon, a religión. Hanem igenis hisszük és valljuk, hogy hit és tudomány, hit és természettudomány egy ugyanazon Örökigazságnak megnyilatkozásai: egyik vaskosabb, kézzelfoghatóbb lehet, a másik ésszelfoghatóbb, lélekkel és érzülettel megközelíthetőbb, de amannak is tartalmai, repülés és szárnyakat adóbb, de egymással mint egy forrásból gyűrűdő s egy célra törő vighullámok birokra nem kelhetnek.

Különbség csak abban van, hogy hit nélkül való tudomány mentől nagyobb, annál nagyobb tragikumot herd méhében, ha ugyan komoly s nem arravaló, hogy látszólagos nagyságával mentől több aprópénzt hajtson a tudós tárcájába. A hittel járó tudomány pedig eljut az Istenig, akiben az Örökigazság, az egyház, melyben az Igazságnak a gyarló emberek iránt való örök szeretetét, a szentek, akikben ez emberi gyarlóságok lehető legyü-

résével, az Igazságból táplálkozók hajlatlan, maga megbíró s energiáját szemléli: rendszert, zavartalan kapcsolatokat, lelket és szabad gondolkodásnál szakadabb repulést: szóval a boldogságot.

Nagy köszönettel tartozunk az írónak hogy olyan könyvvel a jándékozta meg ez ami szerencsétlenül vajudó tudományos irodalmunkat, melyre égető volt a szüksége. Nyelve nem mindenütt magyaros ugyan, de ez ez a nyelvészkedő megjegyzés nem vesz el semmit abból a mélyeket járó tudással, laukadatlan szorgalommal összegyűjtött értékből, amely a könyvben megtalálható. Akik megakarják érteni, megértik. Persze, hogy megértésük, nagyobb intelligenciára s főképp fegyelmezettebb, az abstractiókban járatosabb érzézésre van szükség, mint amilyen a laboratóriumi filozófiáé. Adja Isten, hogy megfelelő kelendősége is legyen.

De ez a fő ébredt keresztény érzület elterjedésének a dolga. Ha a kenyerét tudománnyal kereső keresztény férfi intelligencia mélységre is vágyódik, amelyre pedig elemmentőris szüksége lesz, ha érzületének rendíthetlenségére, ömudatos-ápara is törekszik, nem választhat jobb kalauzt ennél az étező reed szerességgel és meleg szeretettel megirt kéremény dő-nál. Adja Isten, törjék föl mentől többen!

Vutskics Jenő.

Tavaszi értesítő

Szives tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim megérkeztek és azok üzletben bármikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehem a fővárossalsi.

községünk is sok van. Mentől erősebben gyarapodott állattenyésztésünk, mennél inkább alakult át az ősi kereteiből modern állatgazdasággá, annál súlyosabban érezhető lett közlegelőink rossz állapota, illetve hiánya. Mert bármit mondjon is az elmélet, nálunk a mi viszonyaink között, a mi népünk hamarosan meg nem változtatható felfogása szerint az állattenyésztés és a közlegelő szorosan összefügg. Maga a törvényhozás is méltányolta ezt a természetes kapcsolatot, midőn az állattenyésztés állami támogatásáról szóló törvényben gondoskodott a legelők megjavításáról és arról is, hogy ahol közlegelő nincs, megszerzésében az érdekeltet az állam támogathassa. E törvény végrehajtása most lép érdemleges stádiumba. A földművelésügyi miniszter ugyanis a minap nála tisztelgő gazdasági felügyelőknek sürgős feladatúul tűzte ki a közlegelők jókarba hozatalát és a hiányzó közlegelő pótlása iránt való közremunkálást. Gazdasági felügyelői karunk, melynek tagjai most már jóformán minden vármegyében képviselve vannak, országsszerte megindítja a munkálatokat a miniszternek ez intézkedése alapján. De természetesen mi sem szükségesebb, minthogy az érdekelték és a helyi gazdasági élet vezetői, a gazdasági egyesületek, a gazdakörök, szövetkezetek, községi elöljáróságok szintén felkarolják az ügyet és cselekvő munkássággal járulnak hozzá gazdasági életünk szóban forgó sebének orvoslásához. A feladat nem könnyű, de megoldásának eredménye sem jelentéktelen. Számba kell vennünk, hogy körülbelül 2—3 millió kataszteri hold jövedelmének gyarapításáról van szó, mi már magában véve is husz-harminc millió korona elmaradt hasznot hozhat kizgazdáinknak. De szám a kell vennünk, főleg azt, hogy ma és még beláthatatlan ideig az állattenyésztés ami a nemzeti termelésünknek a legdusabban és legbiztosabban fizető ága, hogy tehát akkor, a mikor az állattenyésztésünknek olyan lényeges fejlesztő eszközét hozzuk jókarba, mint a közlegelők, tulajdonképpen egyik legfontosabb jövedelmi forrásunkat gyarapítjuk.

Itt az ideje, hogy mindenütt, ahol közlegelő van, szakértő vezetéssel, előre megállapított munkaterv és költségfelosztás szerint gyarapodólag meginduljon a közlegelők jókarba hozása és ahol szükséges, közlegelő területek szerzése. A szakszerű tudnivalóknál vezetőikül és utasítókul ott lesznek a gazdasági felügyelők. Ha ezek a munkák megindulnak gyarapodólag alapon, évről-évre mind több legelő lesz becsületesen kezelt és jól fizető területté, mind több község kizgazdái szabadulnak meg a hiányzó közlegelő miként való pótlásának súlyos gondjaitól. Ezt a célt nem lehet gondos és aprólékos munka nélkül megközelíteni. Hiszen javítást kíván nemcsak a közlegelőknél századok óta elhanyagolt földje, hanem elcsenevedett és elértéktelenedett növényzete is. Sok közlegelőnkön még egészséges vízről, olyan férőhelyről sincsen gondoskodva, ahonnan a marha a hideg idő elől elvonulhat. Sok közlegelőnkön sincsen becsületes használati rend és össze-vissza kóvályog rajta a szarvasmarha a sertés és a baromfi. Mindezeket a bajokat csak több évre terjedő munkával, költséggel és gondal lehet orvosolni.

Aki a magyar falusi életet ismeri tudja, hogy kevés kérdés okoz újabbban több nyugtalanságot és békéltelenséget, mint a legeltetés. Hiszen természetes, hogy a legszegényebb ember is igyekszik állatot nevelni, mert tudja, hogy biztos jövedelmet várhat belőle. Sok szegény embernek adta kezébe a vándorbotot az, hogy marhája koplalt a közlegelőn. Es még több szegény földműves munkás ember juthat jó sorsba, ha a jókarba hozott, vagy

megszerzett közlegelő lehetővé teszi reá nézve hogy állatot tarthasson és tenyészíthessen. Alig képzelünk tehát fontosabb szolgálatot falusi életünk szociális békéjére nézve, mint a közlegelők ügyének felkarolását és községi gazdasági életünk hasznos tényezői közé illesztését!

Vegyék kezökbe ezt a dolgot a helyi élet vezető tényezői és falusi értelmiségünk igyekezzék a kizgazdákra megfelelő irányban hatni. Ha ez meg lesz, hamarosan meglátjuk majd az eredményét a most megindult országos kormányzati akciónak és nagyobb lökést fog kapni falusi gazdasági életünk modern fejlődése, — mint az első pillanatra elképzelhetjük.

A magyar föld szepelőit el kell tüntetni, mert hazánkuknak nemcsak szépségét rontják, hanem sok millióra menő valószínű károkat is okoznak, főleg pedig akadályozzák mai elhanyagolt állapotukban a magyar gazdasági termelés nagyobb lépésekkel való összhangzatos haladását is.

IRODALOM.

A Katholikus Szemle április füzetejének első cikke dr. *Karácsonyi János* jeles tanulmánya *»A magyar szent korona küldése«* címmel; ez a rövid, de annál tartalmasabb cikk a magyar történelem egyik legjelentősebb tényét helyezi kellő megvilágításba. A füzet többi közleményei a következők: Dr. *Várady L. Árpád*: A kivándorlásról. *Fieber Henrik*: Ókori keresztény műemlékek. Dr. *Török Mihály*: Agymorforógia. *Hardy Ernő*: Jacopone. *Aventinus*: Dal a ciprushoz. Dr. *Köszeghy Mihály*: Léon Covéne könyve. Színházi szemle. Folyóiratok szemléje. Könyvismertetések és bírálatok.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: Luxemburg grófja;
Vasárnap: Luxemburg grófja. (Bárlet-szűnet.)

Luxemburg grófja új szereposztással. Vasárnap este új szereposztással adják Lehar diadalmos sikerű operettjét, Luxemburg grófját. A darab szövege, zenéje és mesés kiállítását egymaga is teljes vonzó erővel gyűjt egybe estéről-estére közönséget a nézőtérre. Az igazgató azonban a szerepek változtatásával is elevenebbé és változatosabbá akarja tenni Luxemburg grófjának sorozatos előadását. Vasárnap este a főbb szerepek így oszlanak meg:

Luxemburg grófja — Mihályi.
Angela — Zsigmondi Anna.
Juliette — Tisza Carola.
Brissard — Gózon.
Bazill — Kassay.

Az új szereposztással játsszák az operettet hétfőn este is. A mai előadáson még a premier szereplői játszanak.

Délutáni előadások. Egyénútán két délutáni előadást tartanak a színházban. Vasárnap a Kis cukros c. igen mulattató, tréfás fordulatokban bővelkedő francia vígjáték kerül színpadra. Hétfő délután a Tanító-é, Bródi Sándor klasszikus szépségű drámáját fogják előadni.

TÁVIRATOK.

Az angol válság.

London, március 31. Még a politikai helyzet még mindig nagyon bizonytalan. Asquith miniszterelnöknek az alsóházban tett nyilatkozatát általában annak tekintik, hogy a kormány el van határozva, a válság megoldását meggyorsítani, hogy az ir. nacionalisták a költségvetés elfogadását támogatni fogják és hogy a parlamentet májusban feloszlatják.

Roosevelt Krisztiániában.

Krisztiánia, ápr. 1. A város nagy előkészületeket tesz Roosevelt fogadására. A volt elnök május 3-án érkezik ide és a királyi kastélyba fog lakni. Előadását a Nobel-társaságban május 5-én fogja megtartani. Az itteni egyetem Rooseveltet a filozófia tiszteleti doktorának fogja kinevezni. A Nobel-társaság és a város díszbédet ad tiszteletére.

EGYESÜLETEK.

A Népnevelési egyesület ülése. A Biharvármegyei népnevelési egyesület választmányának tagjait a közs. polgári fiúiskola I. emelet 21. sz. helyiségében április hó 2-án, szombat, d. u. 5 órakor tartandó gyűlésre tisztelettel meghívom. Tárgy: A közgyűlés előkészítése. Nagyvárad, 1910 márc. 29-én. *Vasady Lajos*, ügyvivő alelnök.

NYILTTÉR.

Művészi fényképészet
DAJKOVITS E.
NAGYVÁRAD, Sas-palota.

A mai naptól kezdve huszvélig rendkívüli kedvezmény.

6 drb. matt platin visítkép 6 K

6 drb. matt platin cabinet kép 12 K

Vászonpapíron készült képek ugyanilyen árban, a legfinomabb kivitelben.
Menyegzői képekhez passepartout ingyen

Legjobban ajánlható az uri közönségnek ruhabszerzésre.

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
Rákóczi ut
(Uri casino épület)
Telefon 520.

ANGOL DIVAT FÉRFISZABÓ-CÉG

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szereshetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi-öltönyöket s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női costumöket valódi angol SZÖVETEK nagy választékban

Igazságszolgáltatás.

Felbéré't gyilkos. Ille Juon tarkaica román legény állott tegnap az esküdtbíró előtt szándékos emberölés kísérlete miatt. Az az volt vádolva, hogy a múlt év november hó 21-én este 8 órakor Tarkaica községben ölési szándékkal rálőtt Nikodém Száv odaváló parasztmberre, nem bebizonyítottan, de valószínűleg azért, mert Nikodém Száv egyik régi haragosa feibéréite. A lövés Nikodém Szávot bal karján érte és 20 napon felül gyógyuló sérülést okozott. A vád Ille Juon ellen sértett plausibilis vallomása mellett egyéb bizonyítékot felhozni nem tudott. Ennélfogva vádlottat az esküdtbíró bizonyíték hiányában felmentette. Elnök Korn Alajos, ügyész Thury Endre, védőügyvéd dr. Lár Aurél volt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonátőzsde határidői.

Budapest, április 1.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammra	14.35
Buza októberre	13.91
Buza apr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

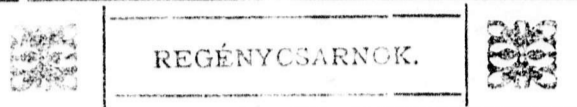
Oszták hitelbank részvény	634.—
Oszták magyar államvasuti részvény	736.75
Lezámitoló bank	482.—
Rizsumurányi	572.—
Oszták-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	262.—

Hivatalos árfolyamok.

A Budapesti áru- és értékdőzsde 1910. április 1.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar felteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát szlávon földteherment. kötvény	95.50
Oszták járadék papirban	186.—
Oszták járadék ezüstben	145.—
Oszták járadék aranyban	97.25
Oszták koronajáradék	99.—
1860. oszt. állam. o. s. jegyek	116.50

Oszták magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Oszták hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
20 frankos (Napoleon) —	19.02
Német birodalmi márka	117.65
20 márkás arany	23.51
Magyar nyerevény sorsjegy kölesön	93.95
Páris vista	689.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	40.90

Rózsika.

Irta: White Mellville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.) 20

— Ó majd véres betűkkel fogja ezt jegyzékbe venni. — mondá a nagyanya olyan hanglejtéssel, mint a ki felebbvalóival nem talál más vigaszt a szerencsétlenségbe való belenyuzvásnál. Ismerem én a Montarbas fajt nagyon jól. Ők feledhetnek, de bizonyos, hogy meg nem bocsátanak soha.

Most már kevés kilátása lehet magának, Péter ur, hogy egy más hold erdőt kaphasson. Meg fogják venni rajtam is a corvéet és a méztaksát s a tizedet a tyukok után. Nem sokáig lesz levesünk az asztalon és betevő falat kenyereünk. Bizon, bizon nehéz sorsnak látszik a tietek, fiatalok. A mi engem illet, én már eleget éltem.

— Nem szólhatnak én egy szót mindnyájunkért? — kérdé Rózsika. — A gróf gyakran mondja, hogy csak kérjek tőle, amit kívánok s az mindjárt meglesz.

— Hallgass, gyermek! — szólt az öregasszony, mialatt Péter nyugtalanul fészkelődött székében ide oda és Coupe-éte egy mosolyt fojtott el.

— Én nem vagyok többé kis gyermek, — mormogá Rózsika könnyes szemmel.

— Már ez így van, — ismétlé a nagyanya. — Péter szomszéd, kifogy a gondolatom. El kell tennünk innen ezt a leányt.

— Ajánlottam, hogy elveszem őt. A kunyhó ki van meszelve s a pítvar tele van rakva aprófalval. Van egy óra a kunyhóban, egy sódar a füstön s egy pár tiszta nyoszolyán. A kisasszonynak csak egy szót kell szólnia. Én már régóta várok reá.

— Mitesem segít, — mormogá az öregasszony, — ön feledi, hogy a grófnak jobbágya.

— Impertinens! — szólt nevetve Coupe-téte. — Önnek a fiatal hölgyhöz kellene fordulnia egy ilyen személyes ügyben, nem az öreghez.

Rózsika egyikről a másikra nézett és k's füle tövéig elpuult.

Péter elsápadt. — Értem, dunnyogás, ám-bár a balle mariée ötven önyiről különbséget

tehetne. S csak egy éltet vehetnének el De azután — de aztán — mi lenne Rózsikából?

Erős alkata megrendült és az asztalra téve keresztbe tett karjait, rájok fektette arcát.

A leány hozzá ment s kezét vállára tev. — Péter, sugá, félig megigérttem, s most kívánom, bár nemet mondtam volna. Miért legyek szívetlenül én az oka azok bánatának akik engem szeretnek? Nagyanyám nem szólhat hozzám szidás nélkül; és ön Péter — ön soha nem mond egy rossz szót hozzám — miért van ez? — de csak leül és olyan boldogtalanul néz rám, hogy a szívem sajog ettől. Jobb lesz, ha elhagyom mindkettőjüket és valahol máutt magam keresem a kenyeremet. Utóvégre is, Rambouillet nem a világ.

(Folyt. köv.)

A szombati éjszaki feladatok
Dr. VUSKICS GYULA.

Önkéntes árverés.

Az »ÉRMELLÉKI KERESKEDELMIR-T.« felszámoló raktáron lévő áruinak, borok, likörök, pincefelszerelések, vastartány, stb. stb. eladására. Szerdán azaz április hó 6-án délelőtt 10—12 óráig

árverést rendez.

Az árverési feltételek az iroda helyiségben megtekinthetők

A felszámolók.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
7387—1910.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy Biró István, Biró László és Tokai Mihály által felállítani szándékolt téglagyári telep telepengedélyezése tárgyában folyó évi április hó 7-ik napjának délelőtti 11 órájára a velencei pcedülőben levő szántó földön helyszíni tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszámolások figyelembe vételénél nem fognak.

Nagyvárad, 1910. március 29.

GERŐ ÁRMİN, r.-főkapitány.

Gümőkór (tüdő)

köhögés, számarköhögés, influenza és a légzőszervek bajainál
az orvosi kar kiváló eredménnyel alkalmazza a

SIROLIN „Roche“-t.

SIROLIN „Roche“-t kellemes íze és kiváló hatása folytán szívesen veszik. Az összes gyógyszerárakban eredeti SIROLIN „Roche“ csomagolást kérjünk és határozottan utasítsunk vissza minden pótkészítményt.

Sirolin irodalmat M. 15. kívánatra ingyen és bérmentve küld F. Hoffmann-La Roche & Co. —

Basel (Schweiz) Greuzach (Baden.)

LOHR MÁRIA

EZELŐTTI KRONFUSZ
csipke-, vegytisztító és
kelmefestő

Gyára: Budapest, VIII., Baross-u. 85.

FIÓKOK:

IV. Eskü-ut 6. (Klotild-palota) V., Harmincad-u. 4.
VI. Andrassy ut 16. VIII. József körut 2.
VI. Teréz-körut 39. IX. Kálvin tér 9. sz.
Vidéki megbízások gyorsan és gondosan teljesíttnek

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4
szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó
mellék helyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Eltekezhetheti a Polgári Takarékpénztár nál
Kossuth-utca 4. szám.

Hirdetések

felvétetnek a kiad hivatalban.

Kérdezzük meg a házi orvost!

KRONDORFI posztgőzös,
borhoz
legjobb hál
SAVANYÚVIZ
NYÁLKAOLDÓ ÉS HUGYNAJTÓ GYÓGYÍTÁL

tüdő, légző-szervek, gyomor, köhögés, rekedtségnél
orvosilag ajánlva.
Nagyvárad kereshedelmi és iparkamara.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-
gyümölcs nagykereskedő
üzletét február hó 1-én
Sas palota Oláh
hentessel szemben he-
lyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

trieszti kávé, tea és an-
gol rum aruházánál a 8
féle zamatu pörkölt kávé
legjobb, legolcsóbb Kos-
suth-u. villamos motor
üzemű kávépörköldéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és
csokoládé vásár megkez-
dődt nagyban és ki-
csinyben olcsó árért. 2
kg. kuba és gyöngykávé
érintve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, balkonzer-
vek nagyban gyári áron.
Zsur csemegéket nagyban
és kicsinyben olcsó árban
Aszódinál Kossuth-utca.
Cukrástorták kaphatók.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és ká-
véháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a
vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy
a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit,
söracsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan
átalakítottam azokat a mai kor igényei sze-
rint berendeztem, a szobaárakat pedig le-
szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyá-
ron át szép kerthelyiség áll a közönség ren-
delkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt
kőbányai sör és sajáttermésű boraimat

mérsékelt árakon biztosítom vendégeim ré-
szére.

Naponta friss és izletes villásreggeli
ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak,
mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a söracsarnokot
és éttermet személyesen vezetem s vendé-
geim pontos és előzékeny kiszolgálásáról
mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Nagyvárad Kozmetikai Gyógyintézet

Fogorvosi és gyógyfogtechnikai

ambulatorium

RAKÓCZY-UT 5. SZ. — Telefon 572.

Orvostudományi alapon való kezelése
az ember külsejével. Arc és szépség
ápolás. Pattanásos, szemölcsös, szeplős,
májfoltos stb. arcoknak gyógyítása s ezen
szépséghibák eliminálása. Az elesufító
arcszörök gyökeres eltávolítása. Hajhullás
kezelése. Villamos vibrációs arc és fej-
massage, villamos kékfény. Röntgen-
és paraffin kezelése. Az intézet a leg-
modernebb gépekkel van felszerelve.

Fajós fogak gyógyítása,

fájdalom nélküli foghúzások, porcellán-,
arany- stb. plombák, csapos fogak, arany
fogkoronák, lemeznélküli singfogsorok stb.

Rendelés 9—5-ig.

Az összes kitűnő hatása, de ártalmatlan
kozmetikus gyógyszerek az intézetben be-
szerezhetők. Diszkrét postai szállítás útján is.

Dr. Halász Andor.

Egyszeri használat meggyőző min-
denkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy
hideg, kemény vagy lágy, gyorsan
és erősen habzik; könnyen hatol a
szövetbe, MEGLEPO GYORSAN
OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy
a szövetnek legkevésbé is ártalmára
volna, teljesen tiszta és ment maró
anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers
anyagok leggondosabb kiválasztásá-
nak köszönheti.

A Gyöngy

szappan

míndig egyenlő minőségben lesz elő-
állítás.

Használata minden tisztítási célra
és mindennemű mosáshoz a leg-
kiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen
megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsőrendű magyar gyártmány.

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-
utca) ezenkívül a mosószappanok
minden faja (debreceni, szegedi,
csont, márvány, legfinomabb beretva-
szappan stb.) valamint KÓKUSZSIR,
CSÓ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb
mennyiség vételénél is EREDETI
GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

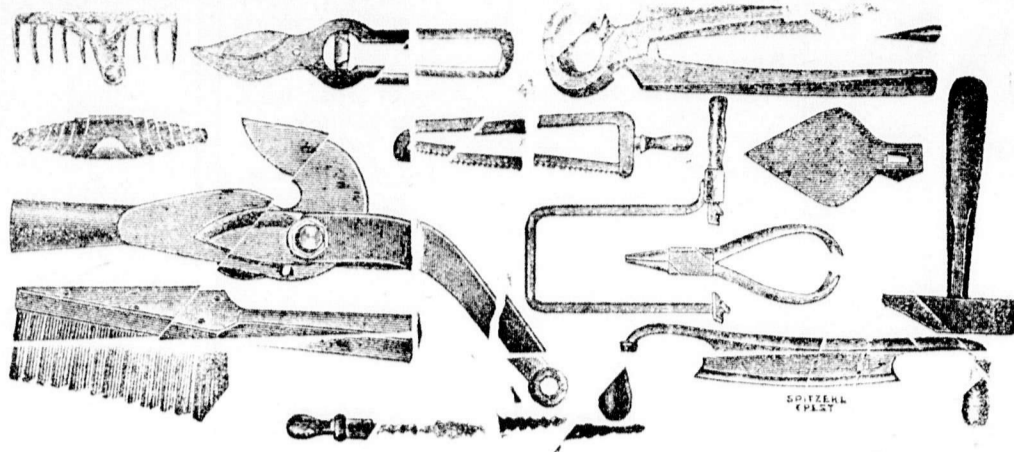
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Kerti szerszámok

melyek készen benyelezve is nagy választékban kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tányérral vagy márvány lappal

és súlyok

állami hitelesítéssel minden nagyságban.

M. kir. lőporárudas mindennemű töltények, vadászati felszerelések és vadászfegyverek raktára.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgállok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

KISS ISTVÁN

:: kőműves mester és építészeti vállalkozó ::
NAGYVÁRAD, Keskeny-utca 9. szám. (Saját-ház.)

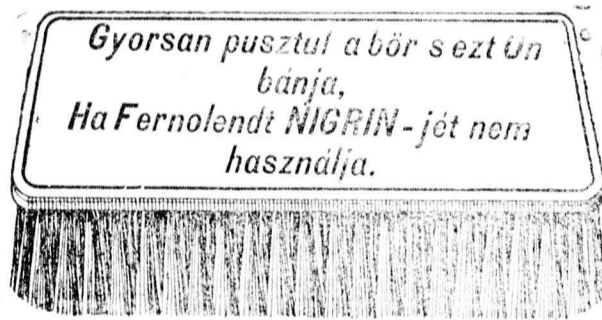
Van szerencsém Nagyvárad és vidéke igen tisztelt közönségét értesíteni, miszerint 31 éves gyakorlati tanulmányaim és elsőrendű szak-képzésem alapján magamat önállósítottam és elvállalok felelősség mellett **kőműves, ács- és betonmunkálatokat**, valamint csatornázásokat a legmértányosabb árszámítás mellett.

Levélbeli meghívásra személyesen megjelenek.

Tisztelettel

KISS ISTVÁN,
kőműves és építészeti vállalkozó.

*Gyorsan pusztul a bőr sezt ün-
bánja,
Ha Fernolendit NIGRIN-jét nem
használja.*

Nagy Lajos

téglagyára

Nagyváradon,

közvetlen az aradi országút mentén, szemben a puszkaporos raktárral.

Városi iroda:

Nagyteleky-utca 51. szám.

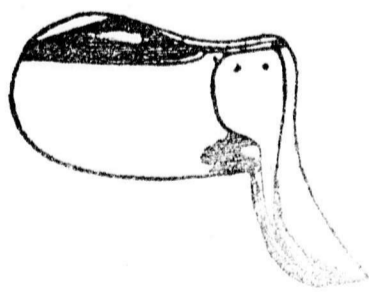
Tisztelettel értesitem a nagybecsűlt építő és építtető közönséget, hogy egy a mai kornak teljesen megfelelő modern

téglagyárat

létesítettem s főtörekvésem odairányul, hogy elsőrendű gyártmányaimmal a legmesszebbmenő kívánalmaknak is eleget tehessek. Rendeléseket május hóra készséggel jegyzek.

Kiváló tisztelettel

Nagy Lajos,
téglagyáros.

LORINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér.

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

Utazóbőröndök, elegáns kézi kofferek, női kézi tarsolyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermek kocsik, velocipédek nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Ferykep szerek, lemezek es készülékek!

Kerjen árjegyzéket!

